

C.W. Leadbeater:
"The Power and use of Thought"
/Prvo izdanje 1911. godine, a
četvrto iz 1970. godine/

S N A G A I U P O T R E B A M I S L I

Diktatni prijevod sa engleskog jezika:
od Artur-a GETZ-a

Pisala strojem:
Štefanija Holjevac

Zagreb, lipnja 1973.

Silina i upotreba misli

Od C.W. Leadbeatera izdanje 1970. Adyar, posljednje kao četvrto kao prepis prvog izdanja izašlog 1911. godine.

Oni koji ne poznaju Teozofiju, takovi pretpostavljaju da je ona samo svojevrsni sistem spekulativne Teozofije. No ništa ne može biti dalje od istinitosti, nego li ovakovo shvaćanje, naime nema ničega na bilo koji način za špekuliranje o tome, jer je Teozofija utemeljena isključivo na podacima o posmatranju činjenica i na eksperimentima koji su učinjeni u najužoj vezi sa prirodnim pojavama i snagama. Iz ovako golemog kompleksnog studija izranjaju onda praktična pravila za življenje - a to su pravila koja i ne mogu ništa drugo činiti, nego djelovati na misaonost i na djelatnost studenata Teozofije, ali od sada u svakom trenu njihovog postojanja. To se zbiva uglavnom zbog toga, što Teozofija uključuje u sebi studij življenja ali onakav kakav on jest, tako da njeni studenti postaju upoznati sa cjelokupnosti čitavog svijeta u kojem oni žive, umjesto da znaju samo one sporedne djeliće tog življenja koji se službeno predaju u oficinalnim školama. Studenti Teozofije bivaju upravo vođeni da bi shvatili zakonitosti evolucije, i onda oni posve naravno pri tome uče, kako treba inteligentno živjeti u skladu sa tim zakonitostima i neprestano uzimati u obzir onaj nevidljivi dio svijeta makar da je on za sada samo neznatan dio unutar onoga dosega što ga danas postižu ova naša ograničena fizička čula.

Ja sam i na drugim mjestima pisao općenito o naravi tog nevidljivog svijeta. No sada za trenutak dozvolimo si usredsrediti si našu pažnju na jednu od njegovih najznačajnijih karakteristika - na onu podatnu odgovorljivost onih finijih tipova materije od kojih su ti nježniji svjetovi i konstruirani, a sve na utjecaje ljudskih misli i osjećaja. Teško je za one koji nisu studirali te probleme da bi uopće i shvatili stvarnost tih snaga i silina - da bi razumjeli da su one u svakom pogledu isto tako određene u svojoj djelatnosti na one finije tipove materije, baš kao što je to silina pare ili pak elektricitete na fizičku materiju. Svaki onaj tko zna, da onaj čovjek koji ima na svom raspolaganju znatne količine siline pare ili pak električne siline, može vršiti vrlo koristan posao i sa njim onda proizvoditi posve određene rezultate; ali ima veoma malo ljudi koji bi znali da svaki čovjek ima na raspolaganju izvjesnu količinu one druge i više siline i da sa njom može također proizvoditi rezultate koje su isto tako određeni kao i oni koji se

proizvode sa onim fizičkim stvarnim snagama. Onako kako sada stvari stoje u ovom našem fizičkom svijetu veoma je malo ljudi koji imaju na svom raspolaganju neke značajne količine tih (fizičkih silina), a još manje ih ima onih koji mogu postati bogati preko njihove upotrebe; ali vrlo je značajna činjenica, a koja je od živog interesa, a ta je, što nevidljiva strana našeg življenja ima takovu silinu da svako ljudsko biće bilo ono bogato ili siromašno, staro ili mlado, ima uvijek na svom raspolaganju dovoljnu količinu tih finijih sila. I baš zbog toga bogatstvo silina onih viših razina, koje se mogu postići sa ispravnom upotrebom tih snaga se zaista nalaze unutar dosega svakoga od nas.

Budući da postoji takova silina koja je u dosegu posjedovanja svijetu to je jedna golema prednost, ali veoma je malo njih koji su je u stanju inteligentno upotrebljavati. Zaista je vanredno korisno za sve nas pozabaviti se baš tim problemom, istraživati ga i onda se potruditi da bismo ga razumjeli. Dapače za takovo što postoji znatno više dobrih razloga negoli što bismo mi to i zamislili, naime istina je, da smo svi mi u stvari već i sada nesvjesni upotrebljivači tih silina, i samo zbog našeg neznanja mi upotrebljavamo posve neispravno i sa njima činimo štetu umjesto dobrobit našoj okolini. Posjedovanje bilo kakove siline uvijek znači određenu odgovornost, pa onda da bismo spriječili čak i ne namjerne štete i da bismo korisno upotrebljavali te veličanstvene mogućnosti, jasno je, da mi mnogo moramo još učiti o čitavoj toj problematici.

Pa upitajmo se konačno, što je to MISAO i kako se ona pokazuje? Oni koji imaju čak samo i posve sporedni dodir sa Teozofskom literaturom su posve svjesni, da čovjek posjeduje izvjesno vozilo za svaki od onih svjetova što prožimaju čitav naš sunčani sistem - da je njegovo astralno tijelo vozilo njegovih želja, strasti i osjećaja, i da se njegova misao sama izražava kroz jedno više vozilo od još finije materije koje mi obično nazivamo mentalnim tijelom. Baš u tom posljednjem vozilu se misao prva kao takova javlja u vidu jasnovidca, i ona se javlja kao svojevrsni titraj materije te razine - titraj za kojeg je pronađeno da proizvodi različite efekte, gotovo po istim onim smjernicama za koje nam znanstveno iskustvo govori, da titraji tvore u ovom fizičkom svijetu.

Prvo postoji jedan efekt koji se izdovoljava na samom mentalnom tijelu i mi kasnije pronalazimo da je narav tog efekta upravo svojevrсна navika. U našem mentalnom tijelu postoji mnoštvo različitih tipova mentalne materije i svaka od njih izgleda da ima svoju posebnu vrstu titraja, kojima je najpriviknutija, tako da im najspremnije odgovara kad je oni izvana taknu i sa svoje strane ih još i pojačava što više može tako da bi ih kasnije trenutačno izbacila kao pravi slap bilo misli ili pak osjećaja. Ako je neka misao dovoljno snažna, ona može trenutačno ustitrati cjelokupnu materiju mentalnog tijela i prisiliti je da titra isto onako, kao i poticaj, i svaki put kad se to desi čitavo mentalno tijelo postaje još osjetljivije tako zatitrati i idući puta. Ona navika takovog titranja postaje kasnije pravom karakteristikom čitavog mentalnog tijela dotičnog čovjeka, pa on postaje naročito osjetljiv na neku određenu vrstu misli.

Kao druga točka ovdje postoji i onaj efekt koji zrači i na ona ostala čovječja vozila i to ona koja se nalaze i iznad i ispod mentalnog tijela po svojoj gustini. Mi znamo, da poremećaji čak i u fizičkom svijetu i to čak i u tipu fizičke materije jesu se u stanju prenijeti i na materiju drugoga tipa - tako npr. kao što zemljotres proizvodi golemu ustalasalost mora, pa onda opet sa druge strane poremećaj u zraku uslijed oluje, isto tako proizvodi velike valove u oceanu koji se nalazi ispod zračnoga prostora. Upravo na takav način i poremećaji u ljudskom astralnom tijelu (a to je vozilo koje prenosi do naše svijesti osjećaje/ će onda sa svoje stran uzbuditi valovitost i u mentalnom tijelu i tamo uzrokovati misli koje točno odgovaraju dotičnom osjećaju. I obratno, gibanja pak u mentalnom tijelu djeluju na astralno tijelo ukoliko su tipa da mogu na njega djelovati - a to znači, da postoji izvjestan tip misli koje mogu izazvati određene osjećaje. Isto onako kao što mentalni titrajevi mogu djelovati na astralnu materiju koja je gušća od mentalne materije, tako isto ti isti titrajevi mogu neumoljivo djelovati čak i na materiju kauzalnog tijela čija materija je znatno finija od one mentalne. Na taj način one čovjekove uobičajene misli izgrađuju izvjesne kvalitete čak i u samom Ego-u.

Eto toliko smo za sada obradili efekte ljudske misli na njega samoga i sada tu vidimo da u prvom redu svaka misao teži samu sebe ponavljati, zatim da one ne samo da djeluje na njegove osjećaje, nego nepsrestano djeluje i na samog čovjeka. Ali vratimo se onim efektima što ih misao proizvodi izvan čovjeka - a to je djelatnost na ono more mentalne materije koje sve nas okružuje baš onako kao što to čini i atmosfera koju udišemo.

Kao treće važno je znati da misao proizvodi zračeću valovitost koja može biti bilo jednostavna, bilo kompleksna, već prema naravi same misli koja je uzrokovala takovo valovno gibanje. Takovi titrajevi mogu biti pod nekim određenim uslovima zagrabljeni od samog mentalnog svijeta i tamo ostati, ali također se može desiti da oni proizvode efekte i u svjetovima koji se nalaze iznad i ispod. Ako je misao čisto intelektualna i neosobna - ako je, npr. mislilac zabavljen sa nekim filozofskim sistemom ili se trudi razrješiti neki bilo algebarski bilo geometrijski problem - onaj val koji on pri tom odašilje će djelovati samo na mentalnu materiju. Ali ako je neka misao duhovne naravi, ako je ona možda obojena sa ljubavi ili težnjom ili pak sa nekim dubokim posve nesebičnim osjećajem tada će se ti valovi uzdići u područje više mentalnosti, pa čak dapače mogu dosegnuti sjaj i slavu intuitivne razine - a ta kombinacija daje titraju vanrednu silovitost. Ali ako se sa druge strane misao oboji sa nečim što je sebične odnosno osobne poželjnosti, tada njeni titrajevi odjednom počinje težiti spram niskosti i počinju trošiti većinu svoje siline u astralnom svijetu.

Sve te valovitosti djeluju na njihovim određenim razinama isto onako, kao što to čini svjetlosni titraj ili pak zvučni titraj u ovom našem fizičkom svijetu. Ti valovi zrače u svim smjerovima postajući sve slabijima u srazmjeru sa udaljenosti od njihovog izvorišta. Ali pri tome valja pamtiti da to zračenje ne djeluje samo na ono more mentalne materije što sve nas okružuje poput atmosfere, nego da to zračenje djeluje i na ona druga mentalna tjelesa koja se moraju gibati unutar tog (mentalnog) mora. Svima nam je poznat onaj eksperiment da kad mi na klaviru udarimo točno onaj ton na koji je podešena žica na violini, da će ona onda sama od sebe na njoj zatitirati i mi tu pojavu nazivamo pojavom rezonancije. Isto onako kao što neki titraj proizveden po jednom instrumentu, a prenesen zrakom do drugog djeluje onda na točno određenu podešenost tog drugog instrumenta, tako isto i misaoni titrajevi u jednom mentalnom tijelu bivaju prenošeni sve nas okružujućom mentalnom materijom do drugog mentalnog tijela - pa ako je ono podešeno na takovu vrst misli, ono će onda neumoljivo tu misao osjetiti i dapače reproducirati je. Iz toga slijedi, da misli znaju biti veoma infektivne ili zarazne. Ali tim problemom mi ćemo se još pozabaviti nešto kasnije.

Četvrto, svaka misao ne samo da proizvodi posve određene valove, nego ona proizvodi i posve određene oblike - a to su posve određeni, odvojeni predmeti, koji su upravo nabijeni sa silinom i vitalnošću

posve određene vrsti, pa se onda u mnogim slučajevima takovi oblici ponašaju kroz neko izvjesno vrijeme poput pravih živih stvorenja. No taj oblik baš kao i titrajevi može postojati samo u mentalnom svijetu, ali često puta se dešava, da se on spušta do astralne razine i tamo proizvodi svoje glavne efekte, dakle u svijetu osjećaja. Baš studij takovih misaonih oblika jest od izvanrednog interesa, a detalj i opis mnogih takovih oblika sa bojadisanim slikama njihova izgleda može se naći u knjizi pod naslovom "Thought-Forms", a koju je izdalo Teozofsko izdavačko poduzeće. Ali sada u ovom trenutku mi se manje bavimo izgledom takovih misli, a više njihovim efektima, a i načinom kako mi takove misli možemo upotrijebiti.

Pozabavimo se sada detaljnije sa ta dva očitovanja misaone siline. Misaoni titrajevi mogu biti jednostavi, ali i kompleksni, već prema karakteru same misli, ali njena snaga biva izlijevana uglavnom uvijek samo na jednoj od onih četiri podrazina mentalne materijeone četiri podrazine koje tvore onaj niži dio mentalnog svijeta. Većina misli običnih ljudi, a koje se onda kruže oko njih i više označavaju njihove želje i njihove osjećaje, kako baš oni nisu kod njih uzvišeni to ti valovi spadaju onoj najnižoj podrazini mentalne materije, i zaista kod goleme većine ljudi baš je taj dio njihovog mentalnog tijela kod sviju njih najbolje razvijen i posvema djelatn. No pri tome ne valja nikada zaboraviti, da čak i u ovakovim uvjetima mentalno tijelo dotičnoga je nešto posve različitoga od njegovog astralnog vozila. Kod prosječno kulturnog čovjeka naše rase astralno tijelo je isto tako posve razvijeno, baš kao što je to i njegovo fizičko tijelo i takav je čovjek savršeno sposoban upotrebljavati to astralno tijelo kao vozilo svijesti. Pa ipak ovaj današnji čovjek nije svjestan razvijenosti i sposobnosti tog svog astralnog tijela tako, da je nesvjestan njegove siline, ali astralne snage su ipak sve ovdje, pa je onda samo jednostavno jedino pitanje da mi postanemo priviknuti upotrebljavati te astralne sile. Onda kad mi sami sebe nademo kako djelujemo u astralnom svijetu bilo da se to zbiva tokom našeg sanjanja ili pak nakon naše fizičke smrti, mi ipak svi znamo, da smo posve sposobni gledati i slušati, a i gibati se po tom svijetu kuda god mi to želimo.

No čovjek i u nebeskom svijetu se može naći pod vrlo različitim uslovima, jer njegovo mentalno tijelo bar do sada nije još uvijek posve razvijeno, jer se mi nalazimo tek u toku evolucije u kojoj ovaj naš ljudski rod treba baš razvijati to više tijelo. Mentalno

tijelo se može upotrijebiti kao vozilo, ali to samo mogu oni koji su baš u tu svrhu posebno uvježbani i to samo od Učitelja koji pripadaju onom Velikom Bratstvu Posvećenika; ali onaj prosječni čovjek ima ono svoje mentalno tijelo samo djelomično razvijeno, pa ga on onda ne može upotrebljavati kao neko posebno vozilo svijesti. Kod većine ljudi oni viši djelovi mentalnog tijela još uvijek sada spavaju, čak i onda kad su oni niži djelovi tog istog tijela u živoj djelatnosti. To nužno uključuje i postavku, da je čitava mentalna naša atmosfera upravo natopljena sa titrajevima koji uglavnom pripadaju samo onim najnižim podrazinama i da bar za sada još uvijek ima relativno veoma malo djelatnosti u onim višim podrazinama - a to je činjenica koju mi moramo uvijek držati na umu, i to nam mora biti i jasno, uvijek onda kada ćemo se baviti sa ovim sadašnjim praktičnim mogućnostima upotrebe siline misli. Važno je pri tome pamtiti da i o daljini ovisi silina misaonog vala.

Daljina koju prekriva jedan takav val kao i snaga i probojnost kojom taj val može djelovati na ona ostala mentalna tjelesa ovisi u prvom redu o jakosti i jasnoći one prvobitne misli. U tom pogledu misao veoma liči na glas govornikov koji stavlja u pokret zvučne valove u zraku koji onda zrače od njega u svim prednjim smjerovima, i prenose njegove riječi do svijetlosti onih koji su sučelice njemu, da bi ih oni čuli, a i tamo ta udaljenost ovisi o snazi njegove glasa i jasnoći njegovog izgovaranja. Na upravo takav način će se jedna snažna misao probiti znatno dalje negoli neka slabašna i nejasna, ali kod misaonosti jasnoća i određenost misli imaju još veću važnost nego li sami njena silina, odnosno jakost. I opet isto onako kao što govornikov glas može pasti i u gluhe uši tamo gdje su ljudi zauzeti bilo svojim poslovima, bilo zadovoljstvima, tako isto može čak i snažan misaoni val proći pokraj takovih bez da im takne um ukoliko su ti ljudi posve zadubljeni u neko razmišljanje, koje nema veze sa tim misaonim valom. Ima mnogo ljudi koji nipošto ne misle niti duboko, niti snažno, osim kad su neposredno ugroženi ili su u nekom poslu koji zahtjeva od njih punu pažnju, ipak i takovi ljudi mogu odjednom vrlo jasno tobože početi "samostalno misliti", ali to nije njihova tvorevina, nego oni samo ponavljaju nečiju snažnu misao.

Baš takova valovitost što se širi u tom mentalnom moru materije je vanredno podatljiva. Baš ta podatljivost te mentalne materije čini da se misli i nesvjesno veoma lako reproduciraju od drugih i to sa

veoma malim odstupanjima, u koliko se radi o onim najobičnijim mislima. No kod religioznih misli već ima snažnijih odstupanja. Uzmimo nekog katolika kao primjer kad se on klečeći predano moli pred nekom slikom Blažene Djevice. Pri tome on u rafalima šalje valove predanosti na sve strane, i ukoliko je ona dovoljno snažna, pri tom onda titra i njegovo astralno tijelo, pa i ono pojačava još te valove predanosti. Kad takovi valovi predanosti dođu do nekog drugog katolika on će odjednom osjetiti predanost sprem Blažene Djevice, baš kao i onaj koji se upravo moli pred njenom slikom. Ali ako ta ista misao takne nekog kršćanina koji nije naviknut poštivati Blaženu Djevicu kod njega će to provocirati onda predanost recimo spram Krista.

Na isto takav način ako ti valovi predanosti taknu nekog Muhamedanca, on će osjetiti predanost spram Alahu, a ako taknu Hindusa tad će on osjetiti predanost sprem Krišne itd. itd. No taj isti val može taknuti i mentalno tijelo nekog materijalista koji uopće ne poznaje takovu vrstu predanosti, ali će i kod njega to proizvesti izvjestan osjećaj uzdignuća. Naime materijalist ne može odjenom početi stvarati neki tip titrajeva koji su mu praktično nepoznati, ali kod njega uvijek postoji težnja da se uzbudi onaj viši dio njegovog mentalnog tijela kako bi postao djelatatan, a efekt svega toga jest, da i ako to nije sve posve adekvatno ipak je sve to skupa usmjereno više u pravcu dobra nego li nekog zla. Djelatnost pak jedne zle odnosno nečiste misli je upravljena također po istim zakonitostima. Neki čovjek koji je tako glup da si dozvoljava misliti o svom bližnjem sa mržnjom ili zavisti, zrači iz sebe valove koji teže proizvesti slične strasti u drugima, ali ukoliko su osjećaji mržnje tima drugima nepoznate, tada je nemoguće da oni u njima sudjeluju, tada će to zračenje kod njih proizvesti neki osjećaj nelagosnoti, ali ne mržnju. Djelatnost pak misaonih oblika je znatno ograničenija, ali je zato znatno preciznija nego li ona valovna misaona djelatnost. Misaoni oblik ne može dotaknuti mnogo osoba - iako mi možemo reći da i on ne može djelovati na osobu ukoliko ona u svom mentalnom tijelu nema nešto što bi bilo u skladu sa tom titrajnom energijom u njemu, a koja ga energetizira. Siline i mogućnosti takovih misaonih oblika biti će nam možda jasniji ukoliko se mi potrudimo da ih nekako svrstamo. Pozabavimo se najprije sa nekom misli koja je posve određeno upućena prema nekog drugoj osobi - recimo neka misao koju neki čovjek šalje kao misao sklonosti ili pak zahvalnosti (ili nesrećom se češće misli zavisti i ljubomore) prema nekom drugom.

Takova misao će onda proizvesti isto tako zračne valove kao što bi to učinila i svaka druga, ali će uvijek pri tome nastojati samu sebe reproducirati, ali samo u umovima onih koji se nalaze u neposrednoj okolini onoga kojem je taj misaoni oblik odaslan. Naime misaoni oblik ima jednu posebnu karakteristiku, on se upravo otkida i od astralnog i mentalnog tijela svog tvorca mislioca i ide ravno spram one osobe kuda taj mislilac odredi i to jednom strahovitom brzinom.

Čitav taj proces se može prilično točno uspoređivati sa onom iskrom što se proizvodi pomoću približavanja suprotno nabijenih dviju Leidenskih boca. Ukoliko čovjek prema kojem je uperen izvjestan misaoni oblik, tog trenutka u nekom pasivnom stanju ili pak njegovo mentalno tijelo titra slično kao što titra i misaoni oblik koji tog trena juri prema njemu, on će kad ga dosegne lakoćom sasuti svoju titrajnu silinu direktno u njegovo mentalno tijelo i tako još pojačati one slične titrajeve kojima je to tijelo prije titralo. No ako je čovjek snažno zauzet nakom drugom vrstom misli, tada takav odaslan misaoni oblik čeka nad njim zgodnu priliku da on prestane biti zauzet i postane pasivan, i čim se to desi on odmah sluči na njega svoj sadržaj, naravno ukoliko u njegovom mentalnom tijelu ima ista sličnost sa sadržajem misaonog oblika.

No čovjek ne mora baš uvijek odašiljati svoje misli drugima, dapače svi se mi bavimo svojim vlastitim mislima i brigama i pri tome odašiljamo misaone valove na sve strane, ako to činimo dugo vremena onda se od tih valova stvara misaoni oblik, ali on onda lebdi u neposrednoj blizini svog vinovnika sa stalnom težnjom, da i dalje djeluje na svog tvorca. Ako je tvorca misaono zauzet nekim drugim poslom ili pak sa mislima drugoga tipa, onaj oblik neumoljivo mirno lebdi kraj njega i samo čeka trenutak kada će nešto saliti od svoje siline na tog nesretnika. Ovdje je podrijetlo misaonih - opsesija - a to nije ništa drugo nego konstantna sugestija izvjesnih misli. No ako su te misli i zle, tada ljudi veoma rado vjeruju da ih tobože iskušava đavo, no istina ona prava drugačija, iskušivač je sam čovjek, jer je on ustvari tvorca svih tih zlih misli.

I konačno kao treće imamo jednu posebnu vrstu misli koje nisu ni usredotočene na mislioca, a niti su poslone nekome. Tako stvoreni misaoni oblik ne visi nad misliocem, a niti ne juri spram nekoga nego jednostavno ostaje lijeno lebdjeti ondje gdje je stvoren. Svaki čovjek onako kako kroz život proizvodi te tri vrste misaonih

oblika - onih koji bivaju odaslani od njega i hvataju nešto posve određenog zatim onih koje lebde iznad njega i slijede ga posvuda kuda on ide, i konačno oni misaoni oblici koje čovjek ostavlja iza sebe kao svojevrsne putokaze koji označuju kuda je on išao.

Prema tome čitava mentalna atmosfera je ispunjena baš sa mislima ovog trećeg tipa koje su mutne, nejasne i neodređene, pa ako mi idemo nekim putevima gdje takovih neodređenih misli ima mnogo, svakako će se nešto od njih zalijepiti i za nas, ukoliko su naši umovi pri tom pasivni. Srećom takove misli su toliko lijene, da ne privlače baš pažnju, ali ako netko ima u svom umu makar i malo sličnosti sa njima, on ih može strahovito onda pojačati. No načelno ta lebdeća mješavina najraznorodnijih lijenih misli koje potječu od najrazličitijih izvora nema neke određene povezanosti - ali pri tom ipak treba zapamtiti da svaka od tih i lijenih misli može započeti razmišljanje o čitavom nisu asocijacija sa tom misli, a onda ih um kasnije razraduje na svoj vlastiti račun. Svakom od nas se je desilo da smo sami sebe zatekli hodajući ulicom, pa se zapitali, pa zašto baš ja o tome razmišljam? Pa to nisu moje brige! Pa što je to? To nije ništa drugo, nego smo mi ušli u sferu takovih lebdećih misli i onda je naš um dalje potaknut njima počeo razmišljati o njima za svoj vlastiti račun. Ovakove ostavljene misli mogu učiniti znatno više zla, negoli dobra.

Sada kada već donekle razumijemo djelatnost misli pogledajmo kakva je moguća upotreba takovog znanja i kakove praktične koristi iz njega izranjaju. Znajući te stvari što mi možemo da ubrzamo našu vlastitu evoluciju i što možemo učiniti da bismo pomogli drugima? Očigledno je, da znanstveno bavljenje načinom na koji se izražava misaoni posao je stvar od znatno veće važnosti za evoluciju, nego li što mi to obično pretpostavljamo. Kako svaka misao ili osjećaj proizvodi stalnu težnju bilo da jača ili pak da slabi težnju, a prema tome dalje da svaki misaoni titraj i svaki misaoni oblik moraju djelovati i na samog mislioca, tada treba pridati najveću pažnju i mislima i osjećajima koje ćemo mi unutar samih sebe proizvesti. Onaj običan čovjek rijetko kada razmišlja o iskušavajućem šoku nekog osjećaja, čovjek jednostavno osjeća da je odjednom zagnjurio u neki osjećaj, da se u njemu sada nalazi i on to smatra nečim posve naravnim. No onaj tko znanstveno studira djelatnost sila, taj shvaća, da mu je u interesu, dapače da mu je dužnost preispitati i svaku misao i svaki osjećaj i dobro razmotriti njegovu vrijednost prije nego li što ga bilo misao bilo osjećaj obuzmu, da

ne bi oni možda bili štetni za njegovu evoluciju.

Umjesto da čovjek dopusti da njegovi osjećaji lutaju amo-tamo i da ga čak i nose, on se mora truditi da ih apsolutno dobije pod svoju kontrolu, a kako se mi već sada nalazimo u takovom stanju evolucije da smo već došli do potrebe razvijanja čak i mentalnog tijela, mi se tim problemom moramo isto tako ozbiljno pozabaviti i razgledati što možemo učiniti da bismo poduprli naš umni razvitak. Umjesto da dozvolimo umu da luta svojim stranputicama, mi se moramo potrditi zadobiti kontrolu nad njim, spoznajući pri tome, da um nipošto nije čovjek, nego je samo instrumenat kojeg se čovjek mora naučiti upotrebljavati. Njega ne valja ostaviti da leži postrance, njemu se ne smije dozvoliti, da se on zalijeni, tako da svaki prolazeći misaoni oblik može u njega prodrijeti i onda na njega vršiti svoj utjecaj. Dr. Watts je davno prije rekao vrlo značaj aforizam: "Satan nalazi zlodjela da ih čine čak i one lijene ruke". A to je svakako istina, a osobito ako ju se primjeni na one više razine, jer ako se um ostavi nezaposlen, on će prije sam od sebe zahvatiti neki zli utisak, negoli neki dobrohotni. Prvi korak prema kontroli uma je u tome što valja naučiti, da ga se uvijek ima korisno zauzeti - valja uvijek imati na zalihama neke određene dobre i korisne misli, a to će nam onda služiti kao pozadina sa kojom ćemo snabdjevati umnu zaposlenost - jer ako to ne radimo mozak uvijek zapada pod utjecaje strane misli ukoliko nije nužno zauzeti nečim što je važno i što je dužnost.

Jedna druga veoma važna točka u tom uvježbavanju je ta, da treba naučiti raditi do kraja ono što valja učiniti - drugim riječima, da se mora postići jedna određena silina koncentracije. To nipošto nije lak zadatak kao što bi to mogla pomisliti neka osoba koje nema nikakove prakse i koja nikad nije pokušala držati u svom umu neku misao, ali samo nju, čak ni kroz par minuta. Kad takav to pokuša, tada će on vidjeti kako njegov um neprestano luta i kako nije nipošto lako fiksirati um na neki predmet i ne odmicati se od njega, makar kroz minut, dva. Ma da se uzima kao norma za koncentraciju dužina od bar 7 minuta. I dok se to ne postigne nema ni govora o nekom pričanju, da se vlada sa svojim mislima. Na nesreću misaona koncentracija sama kao takova nije nipošto neka laka stvar osobito u ovom zahuktalom današnjem životu koje pruža mnoštvo prilika za iskušnje, jer za koncentraciju je prvenstveno nužan mir i smirenost, a to nam zahuktalost poslovnog života ne dozvoljava. Zato se vježbe koncentracije vrše u časovima ili predaha ili mirovanja kod kuće. Tu ćemo mi učiti usredotočiti našu pažnju na neku misao i onda je uporno održavati u našem umu, što duže možemo. Nakon nekog vremena

mi ćemo vidjeti kako postajemo u našem poslu pažljiviji, kako znatno savjesnije vršimo svoju dužnost, kako brižljivo do detalja obavljamo i one sitne poslove, kako pažljivije čitamo knjigu, pa makar to bila samo novela, kako pažljivije čitamo vijesti, kako o njima sve više i više razmišljamo i kako odjednom spoznajemo koliko nam još toga treba naučiti. Ako se neprestano tako trudimo, tada nam neće ni jedan dan proći, a da svome umu nećemo zadati neku određenu vježbu, jer je to zaista nešto spasonosnoga. Ustrajnim takovim uvježbavanjem um očvrstne i spriječava kasnije svaku eventualnu slabost i eventualno njegovo zahirenje.

Ima još jedna točka, a koja je od velike važnosti, a ona je da mi moramo naučiti racionalno gospodariti sa našim energijama. Svaki čovjek posjeduje uvijek samo neku određenu, ali ograničenu količinu energije, i on je onda odgovoran da nju koristi što je to bolje moguće. Onaj običan čovjek gubi svoju snagu na vrlo neracionalne načine. Ali jedan student okultizma si to ne može nipošto dozvoliti i mora se naučiti spriječavati takovo rasipanje. Onaj prosječni čovjek je jednostavno svjevrsno središte koje poput suhe spužve upija svakovrsne misaone vibracije, prosječan čovjek je neprestano prepun nekih sitnih malih trivialnih briga, on se uvijek nečega ili za nešto boji, često puta je u stanju duboke potištenosti, da bi za čas opet bio nestrpljivo razdražen u naporu da nešto novoga shvati. Zbog ovog ili onog razloga on je uvijek u svojevrsnom stanju posve nepotrebnih napetosti, a koje su obično posve trivijalne po svojim uzrocima. Iako takav čovjek nikad ne razmišlja o tome zašto je on neprestano napet, on posve nesvjesno vrlo negativno djeluje na svoje biližnje koji se nalaze u njegovoj okolini. On neprestano odašilje nervozne titrajeve, a oni opet tim nesretnim ljudima i nesvjesno uzbuđuju njihova mentalna i astralna tjelesa. To je toliko rašireno među ljudima, da je većina njih otvrdnula na takove utiske i uticaje, no ima i osjećajnih osoba koje se u velikim gradovima gdje je sabijeno mnoštvo takovih nesvjesno napetih ljudi osjećaju upravo očajno.

Ima i jedan drugi način na koji prosječan čovjek rasipava veliki dio svoje snage, a što je posvema nepotrebno. Naime ima mnogo ljudi kojima se čini upravo nemogućim prihvatiti bilo kakovu tude mišljenje, bilo ono religiozno ili političko ili se ono čak odnosila na neke stvari iz običnog života, a bez da se oni pri tome ne bi suprotstavili i pod svaku cijenu htjeli to mišljenje pobiti. Takvi ljudi

izgleda da ne mogu shvatiti onu osnovnu činjenicu, da što je netko drugi odabrao kao svoje stanovište, da nije njihov posao to stanovište onda bilo ispravljati, bilo dotjerivati, jer nitko od njih nije ovlastio da budu neki zaposleni autoriteti koji bi hodali po svijetu i propovjedali jednoobrazno mišljenje i praksu. Mudar čovjek shvaća, da je istina mnogostrana stvar i nije nikakav monopol isključivosti bilo nekog čovjeka, bilo pak niza ljudi, jer takav čovjek zna, da mora biti mjesta za različenosti u mišljenjima, pa čak i o najshvatljivijim predmetima i da ljudi koji se suprotstavljaju našem stanovištu time nipošto ne moraju gubiti iz vida svaku istinitost. Takav mudar čovjek zna da većina problema zbog kojih se ljudi ljute nisu na kraju krajeva niti vrijedni bilo kakovog uzrujavanja ili nekih suvišnih diskusija i da je opće poznata činjenica, da oni koji govore o nečem najglasnijem i sa tobože najviše povjerenja, obično najmanje takovu problematiku i poznaju. Student okultizma će se zato klonuti gubiti vrijeme u dokazivanju ispravnosti ovoga ili onoga stava, no ako ga se pita za neki podatak, on će ga dobrohotno dati, ali neće pri tome gubiti svoje vrijeme i snagu u nekom beskorisnom i suvišnom razvlačenju same problematike.

No postoji jedna veoma raširena metoda za gubljenje snage, a to je da se zapada u brige gdje treba i gdje ne treba. Postoji za čudo jedno pravo mnoštvo ljudi, koji uvijek predviđaju nekakvo zlo bilo za sebe, bilo za svoje bližnje koje vole - zbog toga su uvijek zabrinuti, uvijek se boje da ne bi umrli ili da njima ne bi netko drag umro, pa se onda boje što će biti poslije smrti, pa se onda financijske propasti ili možda gubitka društvenog položaja. Takvi ljudi nisu svjesni da baš radi te svoje pretjerane bojažljivosti gube goleme količine svoje misaone snage i to isključivo na nekim posve nepotrebnim, a opet tako tugaljivim smjerovima, ali onaj tko uspije snagom svoje volje odbaciti od sebe te glupave i nepotrebne strahove i onaj tko shvati da je svijet upravljan od Zakonitosti Apsolutne Pravednosti, da je progres sve do onoga najvišega upravo Božanska Volja za svakog čovjeka i da nitko ne može izmaknuti iz tog progressa i da sve što se na tom putu desi ma koliko to možda bilo neprijatno, da će čak i to pomagati makar došlo u obliku teškoća njegovom napretku. Zato se on više ne brine i ne boji ni za sebe ni za svoje bližnje, on jednostavno ide i vrši svoju dužnost onako kako ona nailazi i na najbolji način kako to može, pun povjerenja u samog

sebe da čini ono što mora i da to čini najbolje kako može. On zna, da briga nikada nikome nije pomogla, ali je zato sa suprotne strane ona odgovorna za mnošto zla jer upija ljudsku misaonu snagu.

Mudar čovjek uvijek odbija trošiti svoju jakost u nekim krivo usmjerenim osjećajima. Na primjer on će uvijek odbijati da nekoga poziva na odgovornost, ako je taj nešto nepovoljno zanjega rekao ili možda čak i učinio. Ako neki čovjek i kaže nešto, što nije istina ili je možda i uvredljivo, posve je izvjesno, da u devet od deset slučajeva nije bilo pri tome zlonamjernosti i za takove djelatnosti, pa zato ne samo da je glupo, nego je i nepravedno uopće se radi tako čega i uzrujavati. Pa čak i u onim rijetkim slučajevima gdje je primjedba ili djelatnost izričito zlonamjerna i protivnička - tamo gdje je to izrečeno sa posve određenom svrhom da se bližnjega povrijedi čak je i ovdje posvema glupo ići u nekakav protunapad ili se opet osjećati tobože progonjen. Mudraca uvredljive riječi ne mogu povrijediti osim onda ako on sam njih priveže uza se, pa onda o njima razmišlja, i time dozvoljava da bude povriješen u svojim osjećajima. Pa što su riječi bližnjega, zašto treba njima pridavati ozbiljnost kad nas ona samo smučuje? Mudar čovjek ako sebi dozvoljava da vodi računa o onom što drugi za njega kažu, onda nipošto nije mudar, jer je dozvolio samom sebi postati odgovoran za onu smućenost koju su te prihvaćene riječi izvršila na njegovom mentalnom tijelu, a ne na tijelu onoga koji ga je napao. Onaj drugi je učinio što je učinio i neće učiniti ništa, što bi njemu štetilo, a ako bi se radi toga student okultizma osjećao progonjenim ili povrijeđenim, on time sam sebi nameće svojevrsnu patnju i samo sebi neka zahvali što trpi. Ako on pati od smućenosti i povrede koja se zbila u njegovom mentalnom tijelu ili možda u astralnom tijelu, a sve samo zbog toga, što je netko nešto nepovoljnog rekao o njemu, to se zbiva samo zato, jer student još nije zadobio savršenu kontrolu nad ta svoja dva viša vozila, on još nije razvio najdragocjeniji osjećaj kao Duša koja lebdi iznad ovozemaljskih trivijalnosti i ide svojim putem za svojim poslom ne hajući nimalo o glupostima i zlonamjernostima kojima ga možda obasipaju drugi.

Ali nakon svega je to samo jedan dio problema i on je prilično nevažan. Naravno da je nužno za našu vlastitu evoluciju da svaki čovjek mora držati pod kontrolom i svoj um i svoje osjećaje, a ne glupo trošiti svoju snagu, ali sigurno je znatno potrebnije sa druge točke gledišta on ipak mora voditi računa o mišljenjima o sebi,

jer je dobar glas vrlo koristan pri radu pomaganja bližnjima, i svaki bi čovjek trebao izbjegavati činiti bližnjemu štetu, nego bi se trebao truditi kako bi mu činio dobrobit. Ako on npr. sebi dozvoli da osjeti u sebi osjećaj bijesa, on prirodno proizvodi pri tome ozbiljne efekte na sebi, jer pri tome aktivira jednu lošu naviku koja mu čini težim otpor spram tog zlog impulsa idući puta kad ga on zahvati. Ali ljut čovjek ozbiljno djeluje i na one druge oko sebe, jer oni titrajevi koje on zrači moraju neumitno iritirati i one ostale. Ali ako se on potruži kontrolirati tu svoju razdražljivost, tada on pomaže takovom djelatnosti i samom sebi, a i svojim bližnjima, jer spriječava da se ružni titrajevi javljaju i u njemu i u njima. Svaki puta kad čovjek dozvoli sebi da odašilje iz sebe neki val ljutnje, to uvijek teži da proizvede slične titrajeve bilo u umu, bilo u astralnom tijelu njegovog bližnjega - i to nastaje čak i onda ako taj njegov bližnji uopće nije ni poznao ljutnju, a silno ju pojača ako sklonost ljutnje kod njega postoji, i baš na taj način on svome bližnjemu onaj posao oko vlastitog razvoja silno otežava i stavlja svom bližnjemu time na njegova pleća još teži teret. S druge pak strane ukoliko čovjek kontrolira i potiskuje one valove bijesa i ljutnje, on onda zrači smirujuće i blage utjecaje koji su izričito korisni za sve one u njegovoj okolini, a koji imaju iste probleme sa suzbijanjem svoje vlastite razdražljivosti.

Iz ovoga slijedi, da svaka misao koja iznikne u našim umovima neumitno i bez ikakvog našeg napora djeluje i na umove naših bližnjih koji su oko nas. Razmislite malo o onoj odgovornosti kojoj ste izvrgnuti ukoliko je vaša misao nečista ili zla, jer vi time širite moralnu raskalašenost među svojim bližnjima. Stotine i tisuće ljudi posjeduju unutar samih sebe čitav niz latentnih klica zla - klica koje ne bi smjele nikada procvasti ni donijeti ploda, tako dugo dok neka sila ne bude pokrenuta izvana i opet potakne na djelatnost. Ako mi sami sebe uronimo u neku nečistu i nedostojnu misao, onaj val siline koji mi pri tome proizvodimo može biti onaj zbiljski faktor koji budi klicu i čini je da zlo raste i mi na taj način mnoge duše usmjeravamo nesvjesno umjesto spram uzvišenosti u profanost. Onaj impuls zla koji smo mi makar i nesvjesno dali drugima može dalje cvasti u njihovim mislima, riječima i djelima kao zlo, a ona opet sa svoje strane mogu štetno djelovati na tisuće daljnjih ljudi, čak i u vrlo dalekoj budućnosti. Iz toga vidimo kako je strahovita odgovornost nas zbog samo jedne jedine zle misli. Srećom to isto vrijedi i za dobro misli, jer onaj čovjek koji u sebi njeguje uzvišene misli je zaista svojevrsno sunce dobrote, jer neprestano zrači iz sebe na sve svoj bližnje misli ljubavi, smirenosti i utjehe. To je zaista

veličanstvena silina, a nalazi se eto unutar dosega svakog ljudskog bića, i onog najsiromašnijeg i onog najbogatijeg i kod malog djeteta baš kao i kod velikog Mudraca.

Kad posjeduje već tu strahovitu silinu mi moramo biti veoma brižljivi kako ćemo je onda upotrebljavati. Mi se uvijek moramo u našim mislima podsjećati na ono kakovi želimo postati, jer baš takova misaona slika na nas vrlo blagotvorno djeluje, jer postepeno u našim nutrinama stvara sve veći sklad. Zato usmjerimo kad god možemo naše misli na one dobre kvalitete naših prijatelja, jer baš razmišljanje o dobrim kvalitetama naših bližnjih uvijek teži ojačavati silinu valova tih kvaliteta kod njih i na taj način mi njih ojačavamo u dobru.

Iz ovakovog razmatranja slijedi jedan vrlo značajan zaključak koji ukazuje, kako su opasni oni ljudi koji su skloni iz sitnica stvarati male afere i skandale i kako pri tome oni postupaju nerazumno i kako je to strahovita, a tako na oko bezazlena manja, za koju nema dovoljno riječi koje bi je mogle dolično osuditi. Ako su ljudi i krivi već zbog bezobzirnosti što diskutiraju o drugima, oni rijetko kada raspravljaju o njihovim dobrim stranama, nego samo o lošim. Postoji mnoštvo ljudi koji upravo uživaju da prepričavaju mane svojih bližnjih, i to onima kojih možda nisu ni primjetili, na taj način oni upravo propagiraju manu i kod bližnjih, a pojačavaju je kod onoga koji je već ima, a sve to skupa samo pojačava titrajeve te mane umjesto da ih prigušuje. No još gori je slučaj, ako je netko ubjeden, da ima neku manu, a on je stvarno nema, ali istina je, da ima sklonosti spram nje, takovom djelatnosti se onda ta sklonost baš takovim prepričavanjem u njemu sve više i više ojačava, dok je dotični stvarno aktivno i ne zadobiye, a to znači, da mi čak i našim običnim prepričavanjem osobina drugih ljudi njih kvarimo. Ljudi pojma nemaju koliko takvim postupcima čine štete svojim bližnjima i uvjeravam vas, da nema danas čovjeka koji ne bi bio žrtvom tokom svog življenja takovih ogovaranja i postao i posve nesvjesno gorim, ma koliko on inače bio sam po sebi dobar.

Ali isto onako kao što mi možemo svoje bližnje i ogovarati mi možemo o svojim bližnjima govoriti i sa simpatijama i odašiljati im misli koje će im biti na pomoći, koje će biti za njih ljubazne i blagohotne. Na taj način mi pomažemo i sebi i njima, sebi što imamo na svom umu uzvišene ideale, pa se on uslijed njih kod nas učvršćuje

u svojoj usmjerenosti spram uzvišenosti, a bližnjima pomažemo tako, što jačamo one zametke njihovih vrлина kako bi oni se razvili i donijeli dragocjenih plodova. U tom smjeru djelujući mi ćemo i onda kad i znamo izvjesne mane i čak poroke nekoga od naših bližnjih njih u svojim mislima uvijek nastojati umanjiti i ispričavati, na taj način mi i nesvjesno kod svojih bližnjih potiskujemo i slabimo te njihove mane, pa prema tome je posve sigurno da ih na takav način i pomažemo, a i poboljšavamo. Ima jedna vrlo obična metoda koja se u običnom životu pokazala veoma korisnom, a i spasonosnom i za nas i za naše bližnje, i zato kad god nam je moguće, a kada se nekoga ogovara to obično započinje sa ovakvim riječima:

"Oh moj dragi prijatelju kako je to strahovita stvar koja se desila gdi tako i tako i kako je ona nemoguća! Zar je ne znate što je učinila jučer, a ja sam čula da ona to neprestano radi. Zar to nije strašno?"

I sada ako takav klevetnik to ponavlja nekolicini svojih poznanika, budite sigurni, da će za nekoliko sati to prepričavati deseci ostalih ljudi, i na taj način izljevati prave rijeke misli koje će biti sve prije nego korisne toj bespomoćnoj žrtvi, a koja nema o tome ni pojma. Zar je onda za čuditi se, što je danas tako teško promicati krijeposti kod naših bližnjih i što razne mane i nedostaci upravo slave slavlje u tom našem takozvanom civiliziranom društvu?

Onaj čovjek koji se želi boriti protiv ovakove ogovaralačke i klevetničke kuge, mora biti pri tome veoma brižljiv, da najprije kod sebe spriječi kad čuje o nečemu zlom, izbijanje srdžbe, a zatim neka mirno kaže svom sugovorniku koji mu priopćava mane njihovog zajedničkog znanca slijedeće:

"Ja bih želio da gospoda tako i tako bude smirena i ozbiljna, ona ima mogućnosti i snage da to i postigne svojom vlastitom snagom, bolje bi bilo prijatelju moj, da nas oboje njoj češće puta preko dana pošaljemo snopove misli koje će je ojačati i smiriti kako bi ojačali onu Božanstvenost koja je unutar nje, a koju ona bez sumnje u izvjesnoj mjeri i posjeduje."

Vidite u jednom slučaju ovdje imamo misao ljutnje, a u drugom slučaju komplekse ozbiljnosti, ali to oboje će neumitno doseći svoj cilj, jer same misli neprestano teže, da se ponovno reproduciraju i u osobama koje te misli proizvode i u osobama o kojima se govori. Zato baš se uvijek trudimo čisto misliti, ljubezno o našim prijateljima, razmišljajmo o njihovim vrlinama, a kad se trudimo koncentrirati naše misli na vrline mi time jačamo i same vrline, pa one

postaju još snažnije i lakše se ukotvljuju u mentalnim i astralnim tjelesima naših prijatelja. Manimo se kritiziranja, jer ono samo koristi manama, a nipošto ne promiče vrlinu. To prosječni ljudi uopće i ne znaju, a i ne razumiju, pa zato se i danas još uvijek krećemo u pravoj nevidljivoj močvari raznoraznih mana i poroka.

I danas imate mnoštvo ljudi koji vam kažu kako oni ne mogu kontrolirati svoje misli i svoje strasti, iako su se trudili to postići, ali pri tome neprestano promaše, pa su došli do zaključka da je takav trud uzaludan. Takovo stanovište je posve neznanstveno. Ako postoji neka zla navika ona uvijek ima u sebi jednu izvjesnu količinu jakosti, jer ju je skupila tokom naših prijašnjih života, jer smo joj mi dozvolili, da ona tako ojača - a samo zato, jer se nismo odmah ispočetka počeli suprotstavljati, jer onda još nismo raspolagali sa ovim današnjim znanjem, i baš radi toga nam je sada teško boriti se protiv onih naših mana.

Naravno da je sada nama teško, jer smo se čitavo vrijeme kroz živote i živote gibali u jednom smjeru, koji je već dobro utrt, a sad treba ići u suprotnom smjeru, a kroz pravo bespuće prepuno razno raznih prepreka. Ali ništa nije na svijetu pojavnosti beskonačno, tako je i silina mane konačan, a kad se to zna, onda se mogu sagledavati i ciljevi, koje ćemo kad tad postići, jer upornost će već doprinjeti da savladamo i naše najokorjeliše mane. Naravno, mi ne možemo od jednom proizvesti toliku silinu koja bi bila dovoljna da posve suzbije onu već tako dugo nagomilavanu energetičnost dotične mane, ali malo po malo usmjeravanjem energije u pravcu krijeposti, mi sa krijeposti manu malo po malo suzbijamo. Pri tome smo mi u dosta povoljnom položaju, valja uvijek pamtiti, da smo mi žive Duše koje su besmrtni, dakle imamo dovoljno vremena za stvaranje siline vrlina, koje će onda suzbiti svaku našu manu, dakle na kraju krajeva, kad-tad mi moramo uspjeti. Neka nas pri tome ništa ne smeta što ćemo često puta u tim našim naporima biti bezuspješni, jer i neuspjesi nagomilavaju protuenergiju mani, jer u onim nježnijim svijetovima je motiv ono što daje smjer, a protusmjernost kao što je svima poznato je pitanje čiste mehaničnosti, a koja spada u fiziku. Vjerojatno ste svi vi vidjeli, kako transportni željeznički radnici se upinju iz petnih žila kako bi makar i malo pomakli teško natovarení vagon i kako on vrlo polako biva stavljen u kretanje, no kad ga pokrenu onda se ne treba više naprezati da bi on išao dalje, on ide dalje sam uslijed svoje velike tromosti. Isto tako je i sa našim

manama i vrlinama, sve su to manje ili više teško natovareni vagoni koji se neprestano međusobno sudaraju, ali pri tome se nevidljivo prazne i postaju sve lakši i lakši. Iz toga slijedi, da ćemo lakši vagon prije moći pokrenuti i tako malo po malo oni će postati najprije posve laki, da bi kasnije svi ti vagoni na kraju krajeva bili obilato natovareni sa - krijeposti. Mislim, da je to dobar prikaz za ilustraciju suzbijanja posljedica prijašnjih karmičkih djela.

Baš to poznavanje tokova kojima se misli kreću nam uvijek omogućava pomaganje našim bližnjima, kad su oni u jadu i patnji. I prečesto puta nam se dešava, da nam je fizički nemoguće efikasno pomoći našem bližnjem u patnji, čak naša fizička prisutnost mu ne pomaže, jer njegov fizički mozak može biti posve zatvoren, bilo uslijed njegovih predrasuda ili neznanja na našu fizičku pomoć. Ali mi pri tome možemo uvijek djelovati na njegova astralna i mentalna tjelesa jer su ona znatno manje troma od fizičkog tijela, pa ako mu mi pošaljemo pomažeću misao u nevolji, ona će uvijek povoljno djelovati bilo na njegove osjećaje, bilo na njegovu misaonost.

Mi nikad ne smijemo zaboraviti, da zakonitost uzroka i posljedica djeluje jednako kroz sve razine postojanja, dapače djeluje još efikasnije u onim nježnijim razinama koje su iznad ove fizičke baš radi toga misao je uvijek prodornija od bilo kakove oštrice ili čak zrna od metka i zato ona uvijek mora proizvoditi neki efekt. Dakle uopće nije u pitanju da možda naše misli ne bi dosegle do našeg bližnjega, one uvijek sežu do njega. Pitanje je samo da li je misaoni oblik kojeg smo mi stvorili dovoljno jasno ocrtan i dovoljno energetiziran, a o bližnjemu opet ovisi u kakvom se on mentalnom stanju nalazi u trenutku odašiljanja našeg misaonog oblika. Naime taj čovjek može tog trena biti zauzet svojim brigama i nevoljama tako da u njegovoj psihi uopće nema mjesta za onaj misaoni oblik koji smo mu odaslali, ali srećom po nas taj misaoni oblik lebdi nad njim i samo čeka trenutak kad njegova koncentracija popusti da sluči svoj sadržaj u njegovo mentalno tijelo. Baš ta okolnost i jest velika pomoć znalačkim ljudima, da se bore protiv zla na ovom svijetu, jer često puta u životu čovjek fizički ne može ni uz najbolju volju bližnjemu pomoći ako je on previše udaljen od njega, ali dobre misli i nježni osjećaji ne poznaju zapreke udaljenosti, oni uvijek stižu do patnika. Zato uvijek njegujte ljubazne misli za sve vaše bližnje poznavali ih ili ne!

No i pojave koje se zbivaju pri liječenju mentalnih oblijeva su dokaz kako misao može biti silno moćna, čak i u ovom fizičkom svijetu i ako ona silno jače djeluje u astralnoj i mentalnoj materiji, mi ipak možemo očigledno uočiti njenu djelatnost i ovdje u ovoj našoj fizičnosti, samo ako smo u stanju dovoljno precizno stvarati snažne misaone oblike. Mi se uvijek moramo truditi stvarati samo korisne i blagotvorne misaone oblike, jer sa time postižemo blagodat i za sami sebe i za našu neposrednu okolinu, pa čak i za one koje nikada nismo u životu vidjeli, jer žive na drugim od nas udaljenim kontinentima. Kad idemo ulicom, kad se vozimo u tramvaju ili vlaku mi ćemo uvijek zapaziti nekoga tko očigledno pati od potištenosti ili briga - evo za nas prilike! Smjesta mu uputimo misli ohrabrenja i utjehe, no pri tome se koncentrirajmo, da one budu što određenije po obrisima i po energetske nabitosti. Na taj način mi postajemo slični suncu, ali to naše sunce je duhovno sunce koje kao i ono fizičko, ali kod nas sada nevidljivo širi svojoj okolini specijaliziranu dobrotu, ljubavnost i sućut. Često puta se zbiva, da mi uopće ne vidimo efekte naših napora, no to neka nas ne smeta, jer će se već pružiti prilika da te efekte trenutačno sagledamo, a to si onda pamtim, jer to nam je dokaz da naš napor nije nikada uzaludan. Zakonitost Karme, a to je zakonitost uzroka i posljedice je jedina zakonitost čitavog svemira koja neumoljivo djeluje na svim razinama, pa čak i na ovoj fizičkoj, samo kod nje radi njene tromosti ona djeluje sa zaostajanjem.

Znam, da ljudima kojim su priviknuti takovim studijama biva teško vjerovati, da oni stvarno mogu sa svojim mislima djelovati na svoje bližnje. Ali iskustvo u velikom broju slučajeva je pokazalo, osobito ako je bilo popraćeno sa jasnovidnim metodama, da u svakom slučaju, svaki onaj tko se tako trudi uvijek dođe do dokaza o efikasnosti svog rada. Svaki čovjek može samo ako hoće jedan djelić svog življenja posvetiti pomaganju svojih bližnjih, ne samo onima koje on poznaje i ljubi, nego i onima nepoznatim koji su još živi, pa dapače i onim nepoznatima koje se naziva mrtvima, jer posve je prirodno, da posjedovanje ili neposjedovanje fizičkog tijela nije bitno za ljudsku svijest, jer je ona silina koja većinom djeluje u ljudskim astralnim i mentalnim tjelesima, a ne toliko u fizičkim. Ona uporna i redovita praksa stvaranja jasnih i snažnih plemenitih i dobrih misaonih oblika jača i našu dobrotu i pomaže poboljšavanju naših bližnjih i onih poznatih i onih nepoznatih. I tako mi sa takvim našim naporom, našim vlastitim snagama doprinosima, makar i

minimalno, ali uvijek doprinosimo progresu svijeta. Imajmo uvijek to na umu!

Ja se sjećam kako sam u jednoj američkoj knjizi, a koju sam letimično pročitao, a koja je govorila o liječenju duševnih bolesti našao ovu zgodno stihovanu uzrečicu, koja bi trebala postati navikom i nas Teozofa, osobito u ovom našem svakodnevnom praktičnom životu, a glasi (na engleskom se ta uzrečica rimuje, a mi ovdje dajemo prijevod, ali samo prijevod, a ne rime ... opp):

"Umjesi ljubav u kruh koji pečeš
Ubaci jakost i snagu u zemljište koje obraduješ,
Za onu ženu izbrazdana lica,
sigurnom i darežljivom rukom broji novac
Čovjeku koji te gleda sumnjičavim pogledom."

Jasno se izražavajmo, ali u mislima budimo uvijek ljubazni! To je ona prava Teozofska koncepcija, koja kaže: da je svaki i najslučajni susret uvijek prilika za svakoga da može bližnjima pomagati. Studenti koji studiraju Božansku Mudrost, neka prolaze kroz život djeleći blagoslove na svu svoju okolinu, neka uvijek i svugdje bez ikakvog nećkanja čine dobro, ali tako da primaoci te pomoći nemaju ni pojma otkuda ona dolazi. Nemojte nikada zaboraviti, da u takvoj dobrotvornosti moež sudjelovati svaki čovjek, ali isto tako tamože svai čovjek nju i primati. Svi oni ljudi koji umiju misliti, mogu iz sebe odašiljati ljubazne misli koje pomažu i da te misli neće nikada promašiti, jer ne promašuju nikada ni zakonitosti koje održavaju Svemir. Mi doduše ne možemo uvijek vidjeti rezultate tog našeg blagotvornog napora, ali rezultati su ipak ovdje, makar ih mi možda ne vidimo, a kako mi znamo, kako i ono najsitnije sjeme može donjeti krupnoga ploda, to uvijek se trudimo u svakoj prilici sijati sjeme dobra prolazeći ovom našom Stazom Smirenosti i Ljubavi!